

**BIURO PREWENCJI KGP
Wydział Prewencji**

**INFORMACJA
dotycząca zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu zaistniałych
na terenie Polski, w okresie 1 listopada 2021 r. – 31 marca 2022 r.
zarejestrowanych w systemie KSIP**

Miniony, jak i bieżący rok, ze względu na m.in. obowiązujące ograniczenia, nakazy i zakazy związane z wystąpieniem stanu epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wywołanym zakażeniami wirusem SARS-COV-2, był okresem szczególnym, angażującym służby państwowe, w tym Policję, do dodatkowej aktywności. Niemniej, zgodnie z art. 1 *ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji* (tj. Dz. U. z 2021 r.poz. 1882, z późn. zm.) Policja jest formacją służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony jej bezpieczeństwa, a jednym z podstawowych zadań jest ochrona życia i zdrowia ludzi. Wskazane zapisy *ustawy*, nakładają na Policję obowiązek podejmowania działań adekwatnych do przewidywanych oraz identyfikowanych zagrożeń. Skuteczne działania Policji w znacznej mierze wpływają na indywidualne poczucie bezpieczeństwa obywateli, a także pozytywny wizerunek formacji.

Okres jesienno-zimowy, w czasie którego zwłaszcza nocą, temperatury spadają poniżej zera, corocznie zobowiązuje Policję do podejmowania szeregu działań mających na celu eliminację zdarzeń w obszarze zgonów osób spowodowanych wychłodzeniem organizmu. Realizując ustawowe zadania, funkcjonariusze Policji „służą i pomagają” osobom szczególnie narażonym na skutki niskich temperatur powietrza, tj. osobom bezdomnym, nieporadnym życiowo, czy też znajdującym się w stanie upojenia alkoholowego.

W celu efektywnej realizacji zadań w powyższym zakresie Zastępca Komendanta Głównego Policji Pan nadinsp. Roman Kuster polecił komendantom wojewódzkim/Stołecznemu Policji podjęcie następujących działań zmierzających do ograniczenia sytuacji, mogących skutkować zgonem osoby z powodu wychłodzenia organizmu (pismo z dnia 14 października 2021 r. l.dz. EP-4580/2021):

- zidentyfikowanie grup osób wysokiego ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska bezdomności i bieżące monitorowanie jego skali – m.in. z wykorzystaniem narzędzia jakim jest Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa, gdzie jedną z kategorii zagrożeń jest „Osoba bezdomna wymagająca pomocy”,

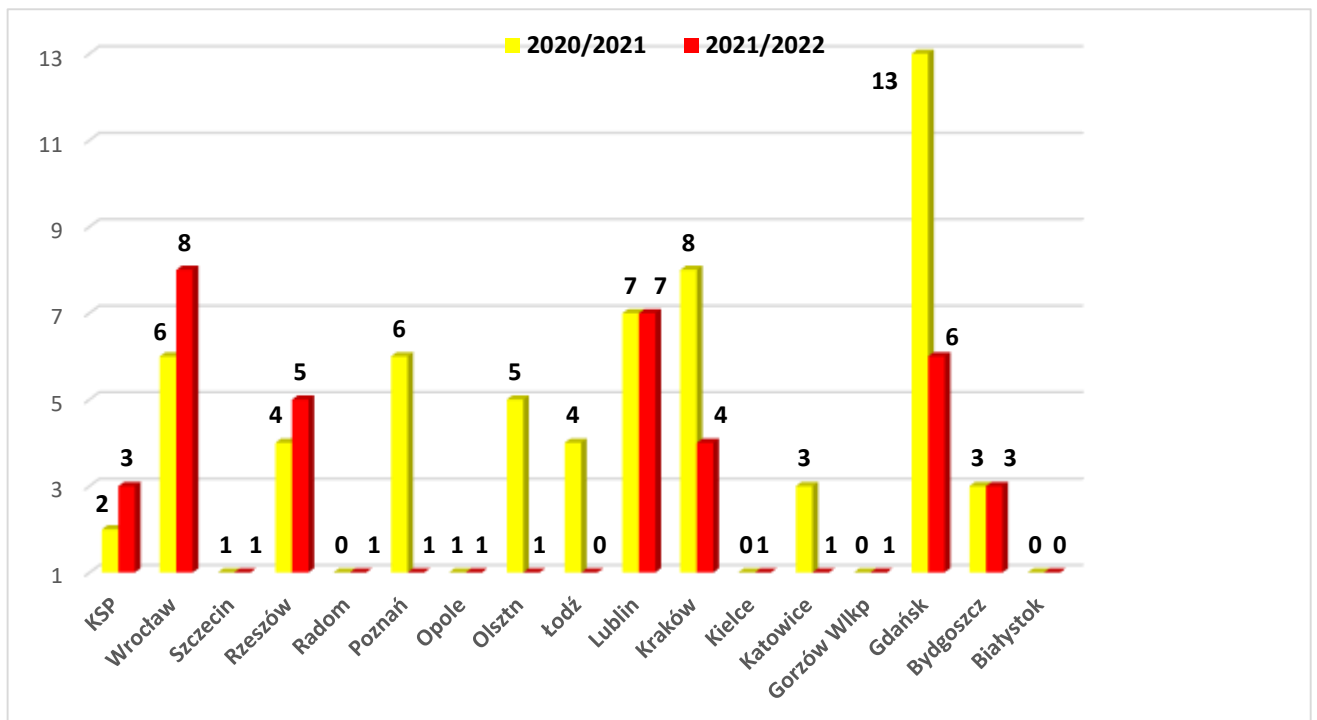
- nawiązanie aktywnej współpracy z władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocowymi celem aktualizacji danych adresowo-kontaktowych, które winny być dostępne całodobowo,
- podejmowanie przedsięwzięć, w tym z wykorzystaniem dostępnych kanałów informacyjnych (strony internetowe, współpraca z mediami lokalnymi) mających na celu uwrażliwienie społeczności lokalnych na negatywne skutki działania niskich temperatur oraz potrzeby i możliwości sygnalizowania poszczególnych przypadków zagrożeń,
- prowadzenie działań informacyjnych wśród osób nieporadnych życiowo, a także bezdomnych w zakresie możliwości uzyskania pomocy,
- identyfikowanie i przekazywanie do właściwych ośrodków pomocy społecznej informacji dotyczących osób samotnych, które ze względu na sytuację życiową (podeszły wiek, niepełnosprawność, w tym także umysłową) mogą być szczególnie narażone na skutki działania niskich temperatur.

Powyższe polecenia, były przypominane podczas cyklicznych videokonferencji kierownictwa Policji.

Realizując zadania zgodnie z właściwością merytoryczną, Biuro Prewencji KGP corocznie monitoruje obszar dotyczący zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu, m.in. prowadząc codzienną statystykę opartą na danych gromadzonych w KSIP.

Poniższy wykres obrazuje liczbę zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu w okresie od 1 listopada do 31 marca w latach 2021/2022 w porównaniu do tożsamego okresu 2020/2021. Dane pozyskane z KSIP, według stanu na dzień 1 kwietnia 2022 r., uporządkowane zostały według garnizonów.

Wykres nr 1.

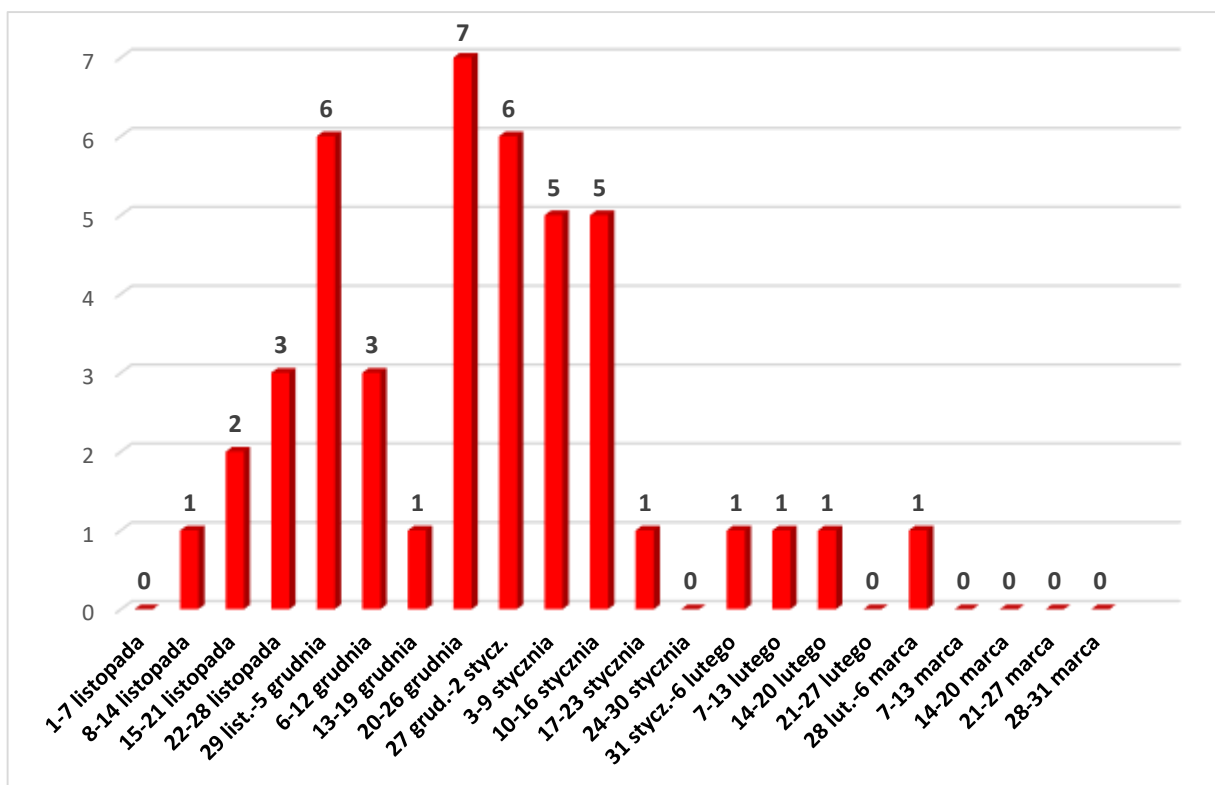
W okresie od 1 listopada 2021 r. do 31 marca 2022 r. na terenie Polski zarejestrowano **44** zgony osób z powodu wychłodzenia organizmu, tj. o **19** mniej niż w analogicznym okresie 2020/2021, kiedy to zaistniały **63** takie przypadki. Dynamika w tym zakresie wyniosła **69,8%**.

W monitorowanym okresie 2021/2022 największą liczbę zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu odnotowano w garnizonie: dolnośląskim (8) i lubelskim (7), natomiast na terenie garnizonu: podlaskiego i łódzkiego nie odnotowano żadnego takiego przypadku.

W okresie od 1 listopada 2021 r. do 31 marca 2022 r. wzrost liczby zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu odnotowano na terenie sześciu garnizonów. W garnizonie podlaskim podobnie jak w roku ubiegłym nie odnotowano żadnego takiego przypadku. Spadek liczby zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu zarejestrowano w sześciu garnizonach: wielkopolskim, warmińsko-mazurskim, łódzkim, małopolskim, śląskim oraz pomorskim. Natomiast na terenie garnizonu zachodniopomorskiego, opolskiego, lubelskiego i kujawsko-pomorskiego liczba odnotowanych zgonów osób z tego powodu nie uległa zmianie.

Poniższy wykres przedstawia liczbę zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu na terenie Polski w ujęciu tygodniowym, za okres od 1 listopada 2021 r. do 31 marca 2022 r. Dane wygenerowano z KSIP, według stanu na dzień 1 kwietnia 2022 r.

Wykres nr 2

Analiza danych przedstawionych na wykresie nr 2 wskazuje, iż najwięcej zgonów osób spowodowanych wychłodzeniem organizmu odnotowano w okresie od 20 do 26 grudnia 2021 r., tj. 7 przypadków.

Odnosząc się do poszczególnych miesięcy okresu zimowego 2021/2022 należy wskazać, że najwięcej zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu miało miejsce

w grudniu – 21. W listopadzie odnotowano 8 zgonów, w styczniu 11, w lutym 4, a w marcu nie odnotowano żadnych zgonów osób z powodu wychłodzenia.

Dodatkowo, z informacji zawartych w *Biuletynach Monitoringu Klimatu Polski* opracowywanych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy wynika, iż średnie temperatury powietrza w Polsce w poszczególnych miesiącach przedstawiały się następująco:

- listopad 2021 r. – ok. 5,2 °C (listopad 2020 r. ok. 5,6 °C);
- grudzień 2021 r. – ok. – 0,6 °C (grudzień 2020 r. ok. 1,9 °C);
- styczeń 2022 r. – ok. 1,1 °C (styczeń 2021 r. ok. – 1,0 °C);
- luty 2022 r. – ok. 3,2 °C (luty 2021 r. ok. – 1,6 °C);
- marzec 2022 r. – ok. 5,0 °C * (marzec 2021 r. ok. 3,2 °C).

*(dane pochodzą spoza IMiGW – są jedynie wstępne, mogą ulec zmianie)

Temperatury powietrza w miesiącach styczeń-marzec 2022 r. były wyższe od temperatur w analogicznym okresie roku ubiegłego i niewątpliwie miały wpływ na mniejszą liczbę zgonów osób w wyniku wychłodzenia organizmu.

Zgony osób z powodu wychłodzenia organizmu z podziałem na miejsce zdarzenia, w okresie od 1 listopada 2021 r. do 31 marca 2022 r., przedstawione zostały w tabeli nr 1. Dane wygenerowane zostały z KSIP, według stanu na dzień 1 kwietnia 2022 r.

Tabela nr 1.

	dom, mieszkanie	kl. schodowa, piwnica	posesja, pomieszczenie gospodarcze	pustostan, garaż	ogródki działkowe	wiata śmietnikowa	ulica, droga	park, skwer	łąka, pole, las, rzeka, sad	inne	SUMA
Listopad 2021			1	1			1	3	2		8
Grudzień 2021	2		3	4		2	4	1	2	3	21
Styczeń 2022			2	1	1		4		1	2	11
Luty 2022			2				1		1		4
Marzec 2022											0
SUMA	2		8	6	1	2	10	4	6	5	44

Dane zawarte w tabeli nr 1 wskazują, że najczęściej przypadków zgonów z powodu wychłodzenia organizmu odnotowano w takich miejscach jak: ulica, droga (10) posesja, pomieszczenie gospodarcze (8), pustostan, garaż oraz łąki, pole, las (po 6).

Do miejsca określonego jako *inne* kwalifikowano wszystkie wydarzenia zarejestrowane w systemie KSIP, z opisu których nie wynikało (np. z powodu lakonicznego wpisu) gdzie zwłoki zostały odnalezione lub też wskazane miejsce było inne niż wyeksponowane w powyższej tabeli.

Należy zauważyć, iż część zgonów osób w wyniku wychłodzenia zaistniało w takich miejscach, w których potencjalne działania prewencyjne różnego rodzaju służb, w tym Policji, są ograniczone.

Na podstawie informacji zawartych w opisach wygenerowanych zdarzeń z KSIP, Biuro Prewencji KGP monitorowało liczbę zgonów osób bezdomnych z powodu wychłodzenia organizmu. W okresie od 1 listopada 2021 r. do 31 marca 2022 r., odnotowane zostały 23 takie przypadki (31 przypadków w okresie zimowym 2020/2021), co stanowi ok. 52% wszystkich zarejestrowanych w systemie KSIP zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu w tym okresie.

Z ogólnej liczby zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu, 37 przypadków stanowili mężczyźni, a 7 kobiety. Podkreślenia wymaga również fakt, iż z przeprowadzonej wstępnej analizy wynika, że w 5 przypadkach, osoby bezpośrednio przed zamrożeniem spożywały alkohol.

Przy identyfikowaniu grup ryzyka pomocna była m.in. Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa, gdzie jedną z kategorii zagrożeń jest „Osoba bezdomna wymagająca pomocy”. Zgłaszane zagrożenia weryfikowane były na bieżąco przez funkcjonariuszy Policji.

Tab. 2 Kategoria zagrożenia „Osoba bezdomna wymagająca pomocy” w KMZB

Kategorie zagrożeń	Ogółem	Niepotwierdzone	Potwierdzone	Potwierdzone (wyeliminowane)	Potwierdzone (przekazane poza Policję)	Weryfikacja	Żart lub pomyłka
Osoba bezdomna wymagająca pomocy	793	431	128	133	6	20	75

Na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa w okresie od 1 listopada 2021 r. do 31 marca 2022 r. odnotowano 793 zgłoszenia w kategorii „Osoba bezdomna wymagająca pomocy”, a potwierdzone przez Policję zgłoszenia stanowiły ok. 37,2% ogółu zgłoszeń w tej kategorii.